

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 października 2016 roku w ydanym w sprawie sygn. akt XI I GC 856/16 Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi :

- **zasądził od pozwanego J. R. na rzecz powódki R. S. kwotę 52.011,76 zł wraz z:**
 - **ustawowymi odsetkami od dnia 21 marca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty od kwoty 11.685 zł,**
 - **ustawowymi odsetkami od dnia 15 kwietnia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty od kwoty 18.573 zł,**
 - **ustawowymi odsetkami od dnia 14 czerwca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty od kwoty 21.753,76 zł,**
 - **ustawowymi odsetkami od dnia 15 kwietnia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 10 października 2016 roku od kwoty 1.992,60 zł (pkt 1.) ,**
- **umo rzył postępowanie w zakresie kwoty 1.992,60 zł (pkt 2.) ,**
- **oddalił wniosek pozwanego o rozłożenie kwoty zasądzonej w punkcie pierwszym wyroku na raty (pkt 3.) ,**
- **zasądził od pozwanego J. R. na rzecz powódki R. S. kwotę 9.918 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 7.200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego (pkt 4.) .**

Apelację od powyższego wyroku wni ósł pozwan y J. R. zaskarżając go w części , to jest:

- a) w zakresie pkt. 1. zasądającego spełnienie świadczenia pieniężnego w sposób jednorazowy;
- b) w zakresie pkt. 3. w całości.

Skarżący zarzucił zaskarżonemu wyrokowi:

1. naruszenie przepisów postępowania w postaci:

a. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na niezasadnym uznaniu za niewiarygodne zeznań pozwanego w zakresie dotyczącym jego sytuacji finansowej i braku możliwości spełnienia świadczenia na rzecz powódki w sposób jednorazowy w sytuacji, w której nie istniały ku temu jakiegokolwiek podstawy, co miało istotny wpływ na wynik sprawy, gdyż doprowadziło do oddalenia wniosku o rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty;

b. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędne uznanie, że dowody z dokumentów w postaci pozwu wniesionego przez pozwanego przeciwko (...) sp. z o.o. w dniu 31 marca 2016r. i nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie sygn. akt X GNc 412/16, jak również dowód z zeznań pozwanego, są niewystarczające dla ustalenia, że sytuacja finansowa pozwanego nie pozwala mu na jednorazową spłatę zasądzonego świadczenia pieniężnego, co miało istotny wpływ na wynik sprawy, gdyż wskutek powyższego sąd nie uwzględnił wniosku o rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty;

c. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez wyprowadzenie z materiału dowodowego zebranego w sprawie wniosku z niego niewynikającego, iż pozwany wyzbywa się majątku z narażeniem powódki na brak możliwości zaspokojenia przysługującej jej wierzytelności, co miało istotny wpływ na wynik sprawy, gdyż doprowadziło do oddalenia przez sąd wniosku o rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty;

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art. 320 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, w której istniały podstawy do rozłożenia na raty świadczenia pieniężnego zasądzonego od pozwanego na rzecz powódki.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie wniosku o rozłożenie świadczenia zasądzonego w punkcie 1. na 12 równych rat miesięcznych, płatnych do dnia 15-go każdego miesiąca.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jest nieuzasadniona.

Wszystkie zarzuty podniesione przez skarżącego uznać należy za chybione.

W pierwszej kolejności odnieść należy się do zarzutu naruszenia przepisów postępowania, a to przepisu art. 233 § 1 k.p.c., gdyż ewentualne uchybienia w tym zakresie mają istotny wpływ na ustalenie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia.

Odnosząc się zatem do zarzutu naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów - uznać należy go za całkowicie chybiony.

Sąd Okręgowy aprobuje w całości ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego przyjmując je za własne. Ustalenia te dokonane zostały w oparciu o dowody przeprowadzone w pierwszej instancji, których ocena dokonana została bez przekroczenia ram swobodnej oceny dowodów zakreślonych powołanym przepisem. Podkreślić należy, iż skuteczne zakwestionowanie tej swobody wymaga od skarżącego wykazania, że w następstwie istotnych błędów logicznego rozumowania bądź sprzeniewierzenia się zasadom doświadczenia życiowego albo też pominięcia dowodów prowadzących do wniosków odmiennych, niż przyjęte przez sąd orzekający, ocena dowodów była oczywiście błędna lub rażąco wadliwa. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej, niż przyjął to sąd, wadze poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż dokonana przez sąd. Prawidłowe postawienie zarzutu z art. 233 § 1 k.p.c. wymaga zatem od skarżącego wskazania konkretnego dowodu przeprowadzonego w sprawie, którego zarzut ten dotyczy i podania, w czym skarżący upatruje wadliwą jego ocenę. Nie jest nim inna ocena tych samych dowodów przeprowadzona przez skarżącego. Jeśli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne (tak również SN w wyroku z dn. 27.09.2002r, II CKN 817/00, Opubl: Legalis).

W przedmiotowej sprawie apelacja pozwanego w zakresie powołanego wyżej zarzutu sprowadza się wyłącznie do wyprowadzenia odmiennych niż Sąd Rejonowy wniosków z oceny dowodów w postaci zeznań pozwanego oraz wskazanych przez niego dokumentów. Zdaniem skarżącego dowody te świadczą o niemożności spełnienia przez niego zasądzonego świadczenia w sposób jednorazowy i tym samym uzasadniają rozłożenie tego świadczenia na raty.

Sąd Okręgowy nie podziela tego stanowiska apelującego. Podkreślić należy, iż pozwany poza przedstawieniem własnej oceny swojej sytuacji finansowej wywiedzionej ze swych zeznań w charakterze strony i dwóch załączonych przez siebie dokumentów (pozwu i nakazu zapłaty w innej sprawie) nie podważył oceny tych dowodów dokonanej przez Sąd Rejonowy, w szczególności nie wykazał, aby ocena dokonana przez sąd pierwszej instancji była dowolna, gdyż zawierała istotne luki w rozumowaniu, czy sprzeniewierzała się zasadom doświadczenia życiowego.

Jeszcze raz podkreślić należy, iż sąd pierwszej instancji ma obowiązek wyprowadzenia z zebranego w sprawie materiału dowodowego wniosków logicznie poprawnych. Reguła ta, współokreślająca granice swobodnej oceny dowodów, nie będzie zachowana jedynie wtedy, gdy wnioski wyprowadzone przez sąd przy ocenie dowodów nie układają się w logiczną całość, zgodną z doświadczeniem życiowym, lecz pozostają ze sobą w sprzeczności, a także gdy nie istnieje logiczne powiązanie wniosków z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym (por. wyrok SN z dn. 9.12.2009r, IV CSK 290/09). Innymi słowy, jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, chociażby w równym stopniu na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne.

Sąd Rejonowy w przedmiotowej sprawie nie przekroczył tak określonych granic swobodnej oceny dowodów. Sąd w sposób logiczny i znajdujący oparcie w doświadczeniu życiowym wyjaśnił przyczyny, dla których odmówił wiarygodności zeznaniom pozwanego w zakresie jego twierdzeń o złej sytuacji finansowej. Proces oceny dowodów, a zwłaszcza przyczyn, dla których Sąd I instancji odmówił wiarygodności poszczególnym dowodom, został w sposób wyczerpujący i rzetelny przedstawiony w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Reasumując ocena materiału dowodowego dokonana przez Sąd I instancji nie przekracza ram określonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c. pozwalającym sądowi na swobodną ocenę materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Skarżący nie wykazał ani pogwałcenia zasad logicznego rozumowania i właściwego kojarzenia faktów w ocenie dowodów dokonanej przez tenże sąd, ani też sprzeczności tego rozumowania z zasadami doświadczenia życiowego.

Za chybiony uznać należało również zarzut naruszenia przepisu art. 320 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie. Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko Sądu Rejonowego co do braku podstaw do rozłożenia na raty świadczenia zasądzonego od pozwanego na rzecz powódki.

Sąd Rejonowy w sposób szczegółowy odniósł się do okoliczności mających wpływ na zastosowanie w danej sprawie instytucji rozłożenia świadczenia na raty (art. 320 k.p.c.).

Wskazać należy, iż art. 320 k.p.c. wprowadza szczególną zasadę wyrokowania dotyczącą przedmiotu orzekania, dając sądowi możliwość wydania orzeczenia zasądzającego roszczenie powoda z uwzględnieniem interesów pozwanego w zakresie czasu wykonania wyroku. Jest to tzw. moratorium sędziowskie. Rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty albo wyznaczenie odpowiedniego terminu do spełnienia zasądzonego świadczenia jest możliwe tylko „w szczególnie uzasadnionych wypadkach”. Takie wypadki zachodzą, jeżeli ze względu na stan majątkowy spełnienie świadczenia przez pozwanego niezwłoczne lub jednorazowe, byłoby niemożliwe lub bardzo utrudnione albo narażałoby go na niepowetowane szkody. W piśmiennictwie wyrażono również pogląd uznający wymienioną przesłankę za spełnioną wtedy, gdy w chwili wyrokowania są podstawy do przyjęcia, że ze względu na sytuację majątkową dłużnika wyrok zasądzający całe świadczenie stanowiłby tytuł egzekucyjny bez szans na realizację. Prowadzenie egzekucji w tym zakresie narażałoby tylko wierzyciela na nieefektywne wydatki egzekucyjne, a dłużnika i osoby pozostające na jego utrzymaniu na utratę podstaw egzystencji. Takie bezskuteczne czynności egzekucyjne byłyby zarazem szkodliwe społecznie i podważałyby sens prowadzenia procesu. Wskazać jednak należy, że ochrona, jaką zapewnia pozwanemu dłużnikowi art. 320 k.p.c. nie może być stawiana ponad ochronę wierzyciela w procesie cywilnym i wymaga uwzględnienia wszelkich okoliczności sprawy, w tym uzasadnionego interesu podmiotu inicjującego proces.

Pozwany w apelacji uzasadniał potrzebę wydania rozstrzygnięcia w oparciu o powołane uregulowanie swą trudną sytuacją materialną. Istotnie pozwany w toku procesu powoływał się na swą złą sytuację majątkową, wynikającą m.in. z nieuregulowania należności przez swojego dłużnika, co nie jest jednak w ocenie Sądu Okręgowego wystarczającą przesłanką dla stwierdzenia szczególnie uzasadnionego przypadku w rozumieniu art. 320 k.p.c., którego wystąpienie uzasadnia rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty.

Powszechnie przyjmuje się, że rozkładanie świadczenia na raty celowe jest tylko wówczas, gdy istnieją realne możliwości regulowania przez dłużnika poszczególnych rat. Wobec tego, że pozwany pomimo znacznego upływu

7 miesięcy od dnia wniesienia apelacji, w której wnosił o rozłożenie zasądzonej kwoty na 12 rat płatnych w terminie do 15-ego dnia każdego miesiąca, nie dokonał żadnej wpłaty środków pieniężnych na rzecz powódki, niezasadne jest oczekiwanie, że po rozłożeniu płatności na raty obecnie jakakolwiek płatność nastąpi. Poza tym wskazać należy, iż sytuacja finansowa pozwanego – w świetle jego oświadczenia majątkowego złożonego na etapie postępowania międzyinstancyjnego po złożeniu apelacji – nie może być oceniona jako zła przy miesięcznym dochodzie wynoszącym około 16.000 złotych. Przywilej rozłożenia na raty winien być zbilansowany z interesem obu stron a nie jedynie strony przegrywającej. Sąd rozważa w tym kontekście przede wszystkim dotyczące dłużnika sytuacje nagle, o charakterze nadzwyczajnym i trudno przewidywalnym. Nie powinien zaś kierować się jedynie subiektywnymi kalkulacjami ekonomicznymi pozwanego, który realizując swoje inne zobowiązania uznaje je za czynnik priorytetowy i ograniczający jego wypłacalność wobec wygrywającego spór wierzyciela.

Z tych względów apelację pozwanego J. R. jako niezasadną Sąd Okręgowy oddalił na podstawie art. 385 k.p.c.

Tomasz Bajer Jolanta Jachowicz Beata Matysik

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pozwanemu.

5.07.2017r.